

der er nogen Grund til at lægge denne Myndighed i en saadan Mands Haand, men det er maaske noget, hvorom der nærmere kan forhandles. Disse Lovforslag mødes sikkert fra alle Sider i Tinget med stor Interesse, og det er vel sandsynligt, at de ville blive behandlet i et Udvalg, hvor man kan forhandle disse Spørgsmaal.

Inden jeg slutter, vil jeg gerne omtale Slutningsparagraffen i Forslaget om Statstilskud til Landbrugskursus. Der staar i denne: Paa de aarlige Finanslove kan der tages Bestemmelse om, at de i §§ 2 og 3 omhandlede Understøttelser kunne udddeles ogsaa gennem andre end de forannævnte landøkonomiske Foreninger — det er nemlig de landøkonomiske Fællesforeninger og Bornholms landøkonomiske Forening. Det glæder mig, at denne Bestemmelse er sat ind. Det er netop den Tanke, vi have kæmpet saa haardt for i denne Rigsdagssamling, at ogsaa andre Foreninger kunne have Indflydelse paa, hvorledes Statens Penge, der gives til Husmandsbrug, forvaltes. Her er det ganske vist ikke slaaet fast, hvilke andre det er, der skulle kunne tage Bestemmelse om disse Penges Anvendelse, men Hovedsagen er, at det skal afgøres paa de aarlige Finanslove, og der er sikkert ingen, der tvivler om, at det, man sigter til, er de ny Husmandsforeninger, der ere ved at rejse sig. Det glæder mig at se, at man paa dette Punkt har taget Hensyn til denne Tanke og muligvis, hvad der forekommer mig at være meget naturligt, vil lægge denne Indflydelse i Hænderne paa disse nydannede Husmandsforeninger.

Reventlow: Jeg skal ikke komme ind paa de foreliggende Lovforslag Paragraf for Paragraf, men vil kun i Almindelighed tillade mig at udtale min Tak til den højtærede Landbrugsminister og den højtærede Kultusminister, fordi de have fremsat dem. Det er i og for sig ikke noget nyt, der her kommer frem, men et Skridt videre ad den Vej, der har været betraadt i en lang Række Aar, dels ved Bevillinger paa Finansloven, dels ved særlige Love. Men jeg er overbevist om, at dette Skridt videre frem, der her er foreslaaet, vil sætte et Spor, et Spor, der vil træde skarpere frem, efterhaanden som Tiden gaar. Jeg er overbevist om, at Gennemførelsen af disse to Lovforslag vil gøre Gavn ude i Befolkningen, og at det ikke vil glemmes, hvem der har fremsat dem. Dernæst vil jeg ud-

tale min Glæde over, at jeg med Hensyn til disse Lovforslag næsten i alt kan være enig i, hvad den ærede sidste Taler fremkom med. Jeg er ganske enig med ham i hans Udtalelser om, at det ikke er rigtigt i en Sag som denne at sætte Skel mellem de forskellige Samfundsklasser. Jeg er enig med ham i, at det ikke vil være rigtigt at oprette en særlig Husmandsskole, en Skole, som særlig skulde have Tilgang fra Husmandsklassen med Udelukkelse af Mænd af andre Klasser.

Jeg anser det for et Gode, at man her i § 4 er kommen med Forslag om Oprettelsen af to Landbrugsskoler. De andre Paragraffer ere omtalte saa udførligt af de foregaaende Talere, og jeg skal derfor blot dvæle ved denne Paragraf. Det foreslaas der at oprette to Landbrugsskoler, hvortil der skal være Adgang for alle baade de større Landbrugere, som kunde ønske at drage Fordel af den Undervisning, der her kan bydes, og for de mindre Landbrugere, som kunde have Gavn deraf. Jeg tror, at der ved Oprettelsen af saadanne to Skoler vil blive udfyldt et Savn, som længe har været følt. Det er jo rigtigt, hvad det ærede Medlem for Assens sagde, at man ogsaa kunde gaa den Vej at henvise til de bestaaende Landbrugsskoler og søge ved disse Landbrugsskoler at faa oprettet særlige Afdelinger, der toge nærmest Sigte paa, hvad disse to Landbrugsskoler skulde tage Sigte paa; men jeg tror dog, at denne Vej vilde være meget vanskelig og vise sig næsten ufremkommelig, fordi Arbejdet paa disse Landbrugsskoler vilde blive udvidet for meget og for en stor Del delt, hvilket maaske vilde medføre Hindringer, som ikke ret vel vilde kunne overvindes. Man er derfor vistnok kommen til den Anskuelse, at det vil være nødvendigt at faa disse to Skoler oprettede, som særlig ere beregnede paa Husmandsbrug og Landbrugets Bierhverv. Og Oprettelsen af disse Skoler vil ikke koste Staten videre Penge. Staten skal kun yde et Laan til dem, som dog ikke vil medføre nogen Forringelse af dens Aktiver, da der jo vil blive givet en Sikkerhed derfor, som formentlig vil være ganske god, og den vil faa tilstrækkelige Renter. For dem, der skulle nyde godt af Landbrugsskolerne, tror jeg altsaa, at det er et stort Skridt fremad. Der er nemlig for de mindre Landbrugere, deriblandt ogsaa Husmændene, saa overordentlig meget at lære endnu. Medens man i gamle Dage ikke forlangte nogen videre Kundskab hos Landbrugeren, ere jo Tiderne skiftede i en ganske væsentlig